

PIARES PARA UNHA NOVA LEI EDUCATIVA, DEMOCRÁTICA E INCLUSIVA

Demandamos un sistema educativo no que todo o alumnado teña acceso en condicións de igualdade a unha educación pública, democrática, inclusiva e de calidade.

O alumnado é o centro e a razón de ser do sistema educativo. A aprendizaxe na escola debe ir dirixida a formar persoas autónomas, críticas, optimistas, responsábeis, con pensamento propio, que teñan soños e talentos diversos; todas elas necesarias para o futuro do noso país. O dereito de todo o alumnado a unha educación pública de calidade e durante o maior número posible de anos implica a necesidade de contar cun verdadeiro sistema público que lle permita alcanzar o éxito educativo e contribúa a construír unha sociedade xusta, integrada por persoas informadas e formadas.

— 1 —
É evidente a necesidade dun cambio metodolóxico centrado no alumnado como axente activo da súa aprendizaxe e non únicamente como receptor.

Unha educación obligatoria que estea baseada no respecto e confianza nas nenas e nenos, o respecto ós seus ritmos, procesos e necesidades de aprendizaxe, o respecto a súa autorregulación e ao xogo como medio idóneo de aprendizaxe; a confianza no seu interese natural de aprender e a procura dos xeitos mais apropiados para o seu desenvolvemento integral, non só intelectual, tamén emocional, moral, psicolóxico, social e saudable.

Isto é, queremos a transformación dos actuais centros escolares en espazos, físicos e emocionais, respectuosos e adaptados ás verdadeiras necesidades das nenas e nenos onde poidan sentirse seguras/os e libres.

Rúa Estocolmo, 8
15707 – Santiago de Compostela
anpaspalegas@gmail.com
www.anpaspalegas.org
<https://www.facebook.com/anpaspalegas/>
<https://twitter.com//ANPASGALEGAS>
Tel 600 699 293 - 610 616 968

Unha escola inclusiva é aquela na que poden aprender xuntos alumnado diferente, unha escola que non exclúe a ninguén, porque non hai diferentes categorías de estudiantes, só hai unha soa categoría de alumnas e alumnos, sen ningún tipo de adxectivos que, evidentemente son diferentes. Na escola inclusiva só hai alumnas e alumnos, a secas, sen adxectivos, non hai alumnado corrente e alumnado especial, se non simplemente alumnado, cada un coas súas propias características e necesidades. A diversidade é un feito natural, é a normalidade: o máis normal é que sexamos diferentes.

As administracións educativas, sabedoras da obriga de conformar un sistema educativo público que prime o dereito á igualdade de oportunidades, comprométense a compensar e corrixir todas asinxustizas estruturais que inciden e determinan as condicións de vida da mocidade e as súas familias.

Esa compensación basearse nos principios de:

1. **Universalidade**, dotarase a todos os centros cos recursos necesarios para que todos e todas, con independencia da súa localización social ou xeográfica, reciban unha formación de calidade.

A oferta de prazas dispoñíbeis en todos os centros educativos públicos debe garantir a posibilidade de todo o alumnado de acceder a unha praza pública en educación infantil, primaria e secundaria. Pero tamén ten que asegurar a existencia de praza en todas as modalidades de bacharelato e FP.

A falta de demanda previa non pode condicionar a oferta futura máis que dentro dos límites razoábeis de operatividade., los que poidan resolverse cun traslado do alumnado no que non invista máis de 30 minutos por traxecto; o contrario implica acelerar a actual política de despoboamento de áreas xeográficas que xa están praticamente abandonadas.

Debe ser responsabilidade das autoridades educativas promover a educación non só na contorna e para a contorna, senón mesmo como medio para favorecer esa mesma contorna dende o punto de vista demográfico e económico.

Por outra parte, hai que valorar unha profunda revisión nos rateos do alumnado por aula, o que tamén favorece uns centros educativos dun tamaño máis amábel para o alumnado, iniciando un camiño que nos leve á instalación duns rateos de alumnado de 15, 20 e 25 segundo falemos de infantil, primaria ou secundaria-bacharelato.

2. **Dotación orzamentaria**, reforzarase a rede de centros públicos de educación (desde os 0 anos) que poidan ofrecer os seus servizos á cidadanía que remate coa mercantilización do ensino. As Consellarías de Educación, ou órganos equivalentes en cadansúa comunidade autónoma ou nación sen estado, deberán ter garantido un orzamento que asegure que o Ensino Público contará coa dotación que precise para facer efectivo dereito xeral á Educación.

As consellarías de educación, ou os órganos equivalentes en cada Comunidade Autónoma ou Nación sen estado, terán garantido o financiamento que asegure que o Ensino Público contará coa dotación para facer efectivo o dereito xeral á Educación.

3. **Formación do profesorado**, incidirase na formación permanente do profesorado, permitindo a súa autonomía profesional, mantendo condiciones laborais e recursos acaídos e suficientes para cumplir, a través de metodoloxías cooperativas, co dereito do alumnado a adquirir un coñecemento relevante, actual, rigoroso e pertinente.
4. **Valores democráticos**, optarase por un currículo que, ademais dunha educación que estimule e facilite o acceso universal da formación adecuada ao alumnado, ensine a convivir en democracia. Propoñemos a recuperación da materia “Educación para a cidadanía”.

5. **Curriculos más abertos** que permitan a adaptación á contorna e á diversidade do alumnado, así como o deseño de propostas innovadoras que fomenten a aprendizaxe cooperativa que dea protagonismo ao alumnado.
6. **Recuperar Ciencias para un Mundo Contemporáneo** como materia común en 1º de Bacharelato.
7. **Potenciar a Educación artística**, formación humanística, científica, capacidade de análise crítica e formación para resolver conflitos.
8. **Recuperar os programas de diversificación curricular** (no canto dos PMAR) de 2 anos en 3º e 4º da ESO que permitan acceso ao título de secundaria.
9. **Eliminar os itinerarios na ESO**, posto que implican segregación do alumnado; así como eliminar a posibilidade de repetir curso en 1º da ESO, volvendo á organización por ciclos en primaria e tamén nos primeiros cursos da ESO.
10. **Descentralización do sistema educativo.** O sistema Educativo debe evitar a centralización, favorecendo no alumnado a relación coa súa cultura de pertenza , superando a tradicional perspectiva centralizadora para favorecer un modelo educativo que promova o ensino nas linguas propias das comunidades autónomas, incremente as súas competencias coa intención de achegar totalmente ao ensino a súa realidade social, histórica, cultural e lingüística.

O traballo a favor dun sistema descentralizado non é simplemente a permisividade coas adaptacións que se poidan aplicar nas diferentes comunidades autónomas, senón a creación dun discurso educativo que forme ao alumnado de todo o Estado no coñecemento das realidades diversas que integran o Estado español.

É necesario traballar a favor da convivencia non homoxeneizadora, para que no coñecemento da nosa realidade colectiva atopemos a primeira semente da aceptación da diversidade como un valor positivo; o que ha servir de base para o traballo permanente na utilización positiva dessa diversidade como un constante recurso educativo.

11. Democracia e participación nos centros educativos:

- O sistema Educativo potenciará a participación cidadá nun tipo de centro escolar más aberto, más implicado na contorna, con cooperación coas administracións locais que poñan os seus recursos ao servizo da comunidade educativa e viceversa, e no que participen activamente as familias, profesorado, alumnado e persoal non docente. Esta participación deberá estar organizada dende a adscrición clara das responsabilidades económicas iniciais, que, á parte da organización orzamentaria interna do Estado, deben executarse dende o absoluto e único compromiso das CCAA.
- Os consellos escolares Municipais deben ser un verdadeiro órgano de coordinación e cooperación entre as distintas administracións e os diversos colectivos sociais implicados, e deben ter recoñecida a competencia única de organización xeográfica dos espazos escolares, facendo que a súa localización dependa dunha correcta zonificación dos espazos municipais, tanto rurais, como periurbanos ou urbanos.

- Do mesmo xeito, o Consello Escolar do Centro é máximo órgano de goberno do centro escolar, que terá unha composición na que ningunha das partes da comunidade educativa representada poida impor o seu criterio dun xeito unilateral, garantindo que, en infantil e primaria, un terzo dos seus componentes corresponderá ás nais e pais, un terzo aos representantes non pertencentes á comunidade educativa directa (concello, persoal de servizos, responsábeis sociais e/ou económicos), e o terzo restante, incluíndo ao equipo directivo, ao profesorado.

No caso dos centros de secundaria e FP, a distribución realizarase por cuartas partes, incluíndo, ademais do indicado no apartado anterior, ao alumnado como colectivo con dereito a pertencer aos órganos de goberno do centro.

Nel aprobarase a elección de directoras e equipos directivos do centro, a xestión orzamentaria do mesmo, a elaboración e aprobación das propostas e informes, a iniciativa propia ou a petición da administración competente. Regulará o funcionamento do centro, aprobando por maioría toda a normativa interna do mesmo, así como sobre aqueloutros aspectos relacionados coa calidade da xestión.

12. **Ensino laico:** O sistema educativo público só debe contemplar unha educación laica, na que se prohiba a presenza de ningunha confesión relixiosa dentro do horario escolar, así como, por suposto, de calquera outra materia que teña por obxectivo a aprendizaxe dunha relixión e na que prevalezan os principios de liberdade de conciencia, independencia respecto das opcións relixiosas e neutralidade en todo os que afecte á esfera das crenzas ou conviccións persoais.

13. **Educación para a igualdade**, coeducación, ha de ter un papel vertebrador de todo o ensino. Todos os centros deberán desenvolver este elemento esencial no currículo.
14. **Educación para a paz e a convivencia democrática**, debe ser un principio central no ensino, con presencia estable no currículo e con actuacións educativas en cooperación familias –docentes.
15. **Educación para o medio ambiente**: procurando a comprensión e interiorización tanto do equilibrio ecológico, é dicir, da flora, fauna e o ambiente que o sustenta, como da ecoloxía humana e polo tanto da saúde e o benestar.
16. **Educación inclusiva**: O sistema Público debe contemplar a Educación Inclusiva como un proxecto destinado a identificar e a superar os obstáculos que impiden ou dificultan ás persoas acceder ás institucións escolares, participar democraticamente nas aulas e ter éxito; único modo de desmontar a arquitectura da exclusión e da desigualdade e, simultaneamente, da autoculpabilidade e/ou auto odio das persoas excluídas.

O obxectivo ideal, sinalado anteriormente, de lograr unha sociedade máis xusta, onde a diversidade de calquera tipo non supoña un impedimento para conseguir un desenvolvemento pleno de todas as persoas no sistema educativo; para conseguilo é necesario afondar nas seguintes liñas:

- a. Mellora da calidade do ensino en xeral e a atención ao alumnado con NEAE con dúas medidas directas de mellora:

- A valoración inmediata de todo o alumnado que no prazo de matrícula ordinaria solicite esa valoración; de tal xeito que ao comezar o seguinte curso escolar estean xa descritos e dispoñíbeis os apoios que precise.
 - A urxencia nas valoracións daquelas circunstancias que sobrevenen ao longo do curso académica, aínda que non fosen solicitadas nun principio, e a dotación das medidas de apoio no mesmo momento no que se descubre a súa necesidade
- b. Inclusión nos catálogos de profesorado de todos os especialistas necesarios para que a atención ao alumnado NEAE interfira nas aulas como unha oportunidade de aprendizaxe vital para todas as súas compañeiras, e unha auténtica ponte de nivelación para este alumnado
- c. Evitar unha degradación dos currículos dalgúns alumnos con NEAE como fácil solución á súa integración escolar. Mellorar a inclusión en cursos más avanzados: bacharelato e formación profesional, onde se observa limitacións de programas de inclusión.
- d. Aumentar o investimento en investigación e medios humanos e materiais destinados á educación inclusiva. Mellorar a formación específica do profesorado en inclusión e NEAE. Poñer en marcha de plans de concienciación no alumnado e na sociedade sobre o respecto á diversidade.
- e. Apostar decididamente pola introdución da aprendizaxe cooperativa que substitúa ás estruturas individualistas e competitivas, aínda dominantes nas aulas; posibilitando atender xuntos, na mesma aula, a alumnado diferente, que se axuda para progresar na aprendizaxe ata o máximo das súas posibilidades.

- f. Como un elemento máis de normalización da atención á diversidade, defendemos a eliminación da utilización de recursos externos que só pretendan homoxeneizar o Ensino, como son os libros de texto. Deixando espazo para a elaboración e emprego de recursos didácticos diversos adaptados ao alumnado, que fomenten a participación, e a aprendizaxe significativa, crítica e actual.
17. **Gratuidade do ensino.** Defendemos un sistema público, único para todas e todos, totalmente gratuíto e universal; onde a administración educativa se faga cargo de absolutamente todos os custos de todos os recursos utilizados para efectivizar o día a día da docencia, tanto nas aulas como nos materiais didácticos, nos recursos externos, ou calquera outro gasto que poida resultar imprescindíbel para o proxecto educativo que se aprobe.
18. **Incorporación de novas profesionais:** o ensino público ten que se abrir á presenza de novas profesionais nos centros escolares, que colaboren, e mesmo dirixan no seu ámbito, tanto ao profesorado como ás familias, a toda a comunidade educativa. Nomeadamente incluiríamos educadoras-es sociais e persoal sanitario, pero deixando aberta a posibilidade de ir integrando cada vez a máis colectivos profesionais que representen un enriquecemento da educación das nosas crianças. É imprescindíbel entender que a escola actual non pode limitarse á transmisión de coñecementos académicos, é preciso dotala dun nivel formativo que debe ser facilitado por profesionais dos diferentes sectores; o profesorado non pode ser o único transmisor de coñecementos, porque tampouco está capacitado para selo, nun momento no que temos detectadas graves eivas formativas en materia sanitaria, nutricional, sexual ou social; máis tamén en formación en igualdade, en inclusión ou en tolerancia.

19. Revisión dos calendarios escolares: nunha decidida apostila pola conciliación laboral e familiar, hai que abordar o xeito de que sexan as familias quen, maioritariamente, atendan ás súas crianzas nos múltiples períodos non lectivos; para o que é necesario modificar os actuais calendarios escolares, desvinculalos de toda festa de carácter relixioso, e elaboralos partindo da conveniencia pedagóxica do Ensino, e, secundariamente, do favorecemento da atención familiar directa.

Especialmente facemos referencia á necesidade de redución de contido académico e de horas lectivas dedicadas á aprendizaxe académica, para dar paso ao coñecemento amplo, a participación, a medrar como persoas en tempo de grupo, de opinión, en resumo: fomentar a autonomía do alumnado para que aprendan a seren individuos sociais autónomos, sans e empáticos.

20. Servizos complementarios. Ampliacións de horarios escolares. Servizos de madrugadores e comedores. Os servizos de atención ao alumnado antes e despois dos horarios lectivos, á parte do dito no punto anterior sobre a necesidade de minimizar a súa presenza favorecendo que as familias teñan o máximo tempo dispoñible, deben organizarse dende a base de seren servizos cunha orixe, e unha pretensión, absolutamente educativa; hai que abandonar o concepto de comedor / lugar onde se recibe alimentación, para acoller a idea de comedor/lugar onde se convive mentres nos alimentamos. Para isto é necesario que os comedores escolares, así como os servizos de madrugadores, sexan universais e gratuítos, e que estean organizados e xestionados por profesionais coordinados co resto dese corpo educativo entendido en senso amplo tal e como indicabamos no punto 12. Especificamente, rexeitamos os comedores escolares xestionados polas asociacións de nais e pais, directa ou indirectamente, así como os entregados a empresas privadas. Entendemos que os comedores escolares só poden xestionarse dende o propio centro, con persoal e organización propias.

21. O transporte escolar: o centro escolar debe ser o centro da vida do alumnado, tanto nas horas lectivas como nas de lecer, xa que nestas debe dispor do mesmo grupo social do que dispón naquelas; e para iso hai que fomentar que a distribución do alumnado nos centros escolares estea rexido polo criterio da proximidade sobre a súa vivenda habitual, tentando reducir ao máximo a necesidade do transporte escolar, que debe ser entendido sempre como unha dificultade excepcional. Aínda así, aquellas crianças que precisen utilizarlo teñen que se atopar cun servizo educativo, onde se modifique a idea do autobús/viaxe, pola idea do autobús/camiño, e se organice este tempo sobre a base da aprendizaxe na convivencia e de preparación para as actividades posteriores.

Nos casos nos que o transporte escolar sexa imprescindíbel, este debe estar garantido para todas as etapas educativas pre universitarias, incluíndo o derecho específico do alumnado de bacharelato e FP

12

22. Actividades complementarias. É imprescindíbel que a formación formal que se facilita dentro das aulas estea acompañada co maior número posible de actividades que completen os obxectivos do Ensino Público. Débese tender a unha planificación exhaustiva destas actividades, preparada e disponible ao inicio do curso escolar, coa participación máxima de Concellos e familias, para que a súa realización, xunto cos aspectos puramente académicos, constitúan para o alumnado un continuo de aprendizaxe.

Resulta fundamental neste punto que a programación xeral anual dos centros escolares sexa unha auténtica guía do traballo que se vai seguir nos centros durante o ano académico, perdendo o actual carácter de declaración de intencións non concretadas, para se converter no detalle obxectivo das accións que se van levar a cabo durante o curso escolar.

A Confederación ANPAS GALEGAS considera absolutamente necesaria unha nova Lei Educativa Participativa, Democrática e Inclusiva na que estean presentes os seguintes aspectos:

- Resposta á diversidade: Inclusiva, todos teñen dereito a aprender e a aprender xuntos nas mesmas aulas.
- Educación gratuíta desde os 0 anos.
- Sen itinerarios que segreguen ao alumnado.
- Currículos abertos que permitan adaptar o ensino á realidade do alumnado.
- Sen imposición de barreiras como as reválidas.
- Un título único para a ESO.
- Que promova a aprendizaxe cooperativa fronte a modelos competitivos ou individualistas.
- Que poña os medios necesarios para que todas e todos acaden a titulación básica: graduado en Educación Secundaria Obrigatoria e oferte prazas suficientes no ensino público de formación profesional e distintas modalidades do bacharelato.
- Que facilite o acceso aos estudios superiores para as persoas con menos recursos.
- Que promova unha formación integral (ciencias, letras, artes,...)
- Que recoñeza e respecte a diversidade existente no estado español.
- Cunha organización en ciclos, máis acorde coas diferenzas madurativas do alumnado.
- Que garanta prazas no ensino público a todo o alumnado e suprima os concertos educativos.
- Que poña o dereito á educación por enriba do dereito de admisión.
- Cun novo concepto da excelencia educativa: dar resposta ás necesidades do alumnado, que se educa en aulas inclusivas, non segregado polas súas capacidades.
- Unha xestión democrática dos centros pola comunidade educativa. Consello Escolar como órgano de decisión, non de consulta.
- Que retire integralmente calquera relixión das aulas.